

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ
ДИРЕКТОРАТ З БЕЗПЕКИ НА ТРАНСПОРТІ

СТАН СПРАВ У СФЕРІ ПЕРЕВЕЗЕННІ
НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ ЗА 2018 РІК
(у порівнянні з 2017 роком)

ПІДГОТОВЛЕНО:

Директорат з безпеки на транспорті

ПІДГОТУВАЛИ:

О. В. Харченко

Стан справ при перевезенні небезпечних вантажів за 2018 рік (у порівнянні з 2017 роком)

Стану справ при перевезенні небезпечних вантажів залізничним, авіаційним, морським та річковим транспортом за 2018 рік (далі – Аналіз) розроблений на основі статистичних даних щодо кількості перевезених у 2018 році небезпечних вантажів катастроф, даних щодо навчання суб'єктів перевезення небезпечних вантажів, а також аварій, транспортних подій та аварійних ситуацій, що сталися на транспорті в Україні при перевезенні небезпечних вантажів протягом 2017-2018 років.

Інформацію підготовлено державним експертом експертної групи з безпеки перевезення небезпечних вантажів Директорату з безпеки на транспорті Міністерства інфраструктури України з використанням інформаційно-аналітичних та інших довідкових матеріалів, наданих Державною авіаційною службою України, АТ «Укрзалізниця», приватним акціонерним товариством «Київ-Дніпровське міжгалузеве підприємство промислового залізничного транспорту», державним підприємством «Адміністрація морських портів України», а також центрів спеціального навчання суб'єктів перевезення небезпечних вантажів. Інформація призначена для працівників структурних підрозділів апарату Міністерства інфраструктури України, центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра інфраструктури України, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України з метою її використання та врахування в повсякденній роботі.

1. Спеціальне навчання працівників суб'єктів перевезення небезпечних вантажів

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31.10.2007 № 1285 «Про затвердження Порядку проведення спеціального навчання працівників суб'єктів перевезення небезпечних вантажів» (далі – Постанова) Міністерство інфраструктури України координує роботу центрів спеціального навчання та органів, уповноважених проводити перевірку знань, та здійснюють контроль за навчанням та перевіркою знань.

Згідно з п. 2 Постанови спеціальне навчання проходять працівники суб'єктів перевезень небезпечних вантажів, що займаються класифікацією, пакуванням, маркуванням чи нанесенням знаків безпеки та інформаційних табло на упаковки, оформленням транспортних документів, відправленням, перевезенням або прийманням небезпечних вантажів, проведенням вантажних та інших операцій, пов'язаних з перевезенням таких вантажів.

Відповідно до кваліфікаційних рівнів працівники поділяються на робітників, фахівців та керівників.

Кількість працівників залізничного транспорту, які пройшли спеціальне навчання у розрізі кваліфікаційних рівнів:

Кваліфікаційний рівень	Звітний рік	
	2017	2018
Робітник	4 218	6 918
Фахівець	1 875	1 948
Керівник	1 128	833
Всього	7 221	9 699

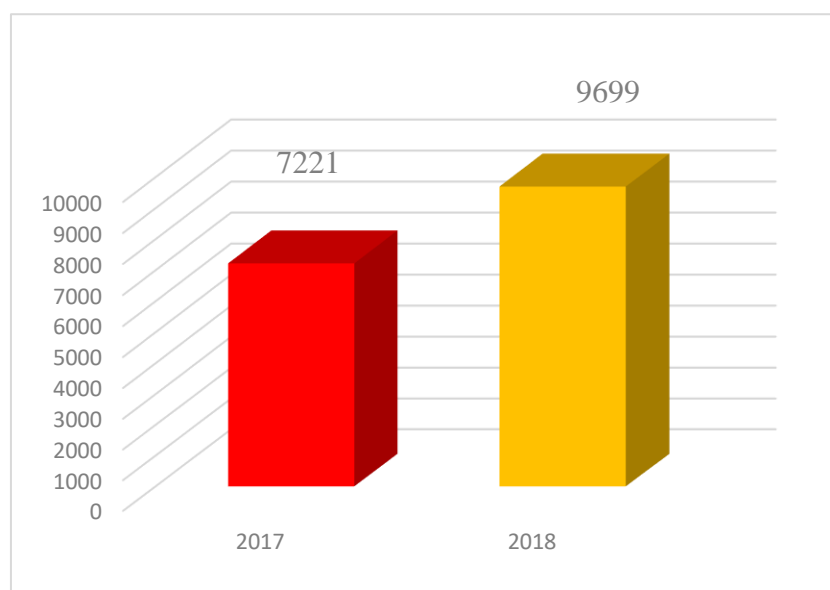

Рис. 1.1 Динаміка зміни кількості працівників залізничного транспорту, які пройшли спеціальне навчання у 2018 році у порівнянні з 2017 роком

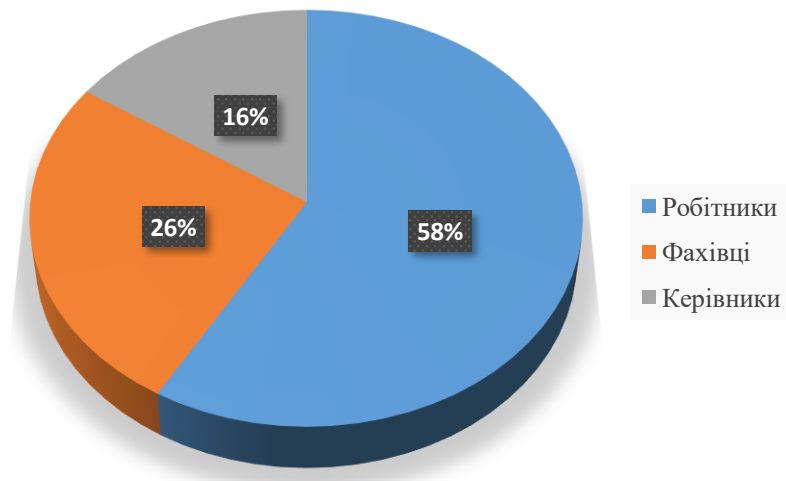

Рис. 1.2 Співвідношення кількості працівників залізничного транспорту, які пройшли спеціальне навчання у 2018 році у розрізі кваліфікаційних рівнів

Кількість працівників морського транспорту, які пройшли спеціальне навчання у розрізі кваліфікаційних рівнів:

Кваліфікаційний рівень	Звітний рік	
	2017	2018
Робітник	298	126
Фахівець	57	64
Керівник	92	77
Всього	438	267

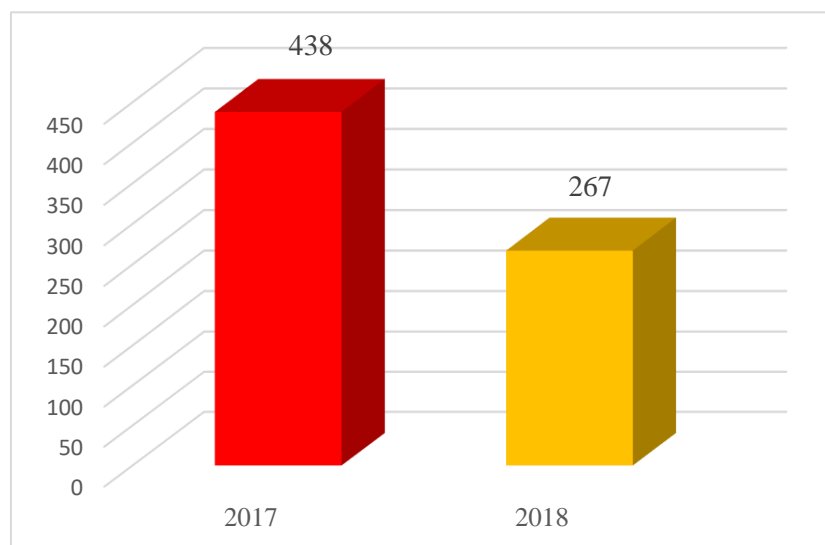

Рис. 1.3 Динаміка зміни кількості працівників морського транспорту, які пройшли спеціальне навчання у 2018 році у порівнянні з 2017 роком

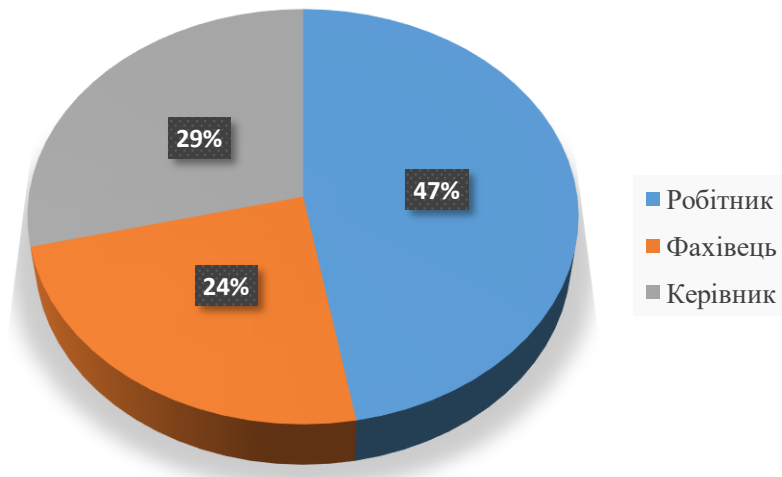

Рис. 1.4 Співвідношення кількості працівників морського транспорту, які пройшли спеціальне навчання у 2018 році у розрізі кваліфікаційних рівнів

Відповідно до Doc 9284 AN/905 «Технические инструкции по безопасной перевозке опасных грузов по воздуху» Міжнародної організації цивільної авіації існує наступна приналежність персоналу до категорій:

- категорія 10 – члени льотного складу, спеціалісти по плануванню завантаження та льотні диспетчера;
- категорія 11 – члени екіпажу (окрім льотного складу).

Кількість працівників авіаційного транспорту, які пройшли спеціальне навчання:

Категорія персоналу	Звітний рік	
	2017	2018
Категорія 10	883	766
Категорія 11	1 124	1048
Всього	2 007	1 814

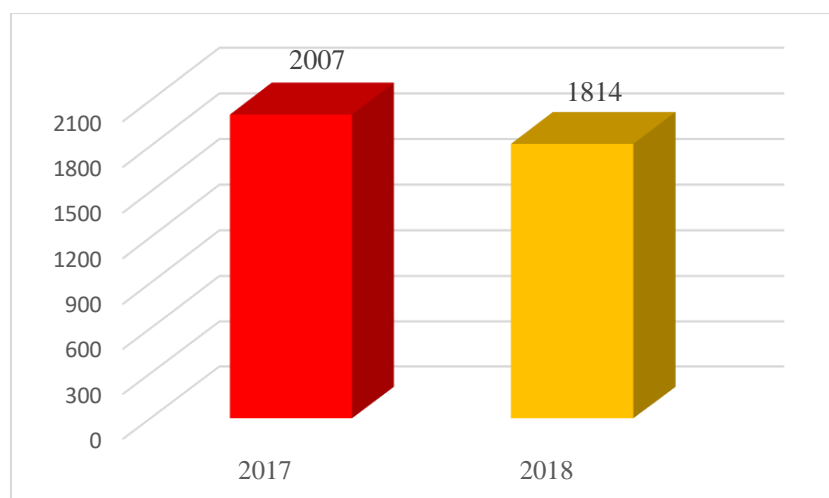

Рис. 1.5 Динаміка зміни кількості працівників авіаційного транспорту, які пройшли спеціальне навчання у 2018 році у порівнянні з 2017 роком

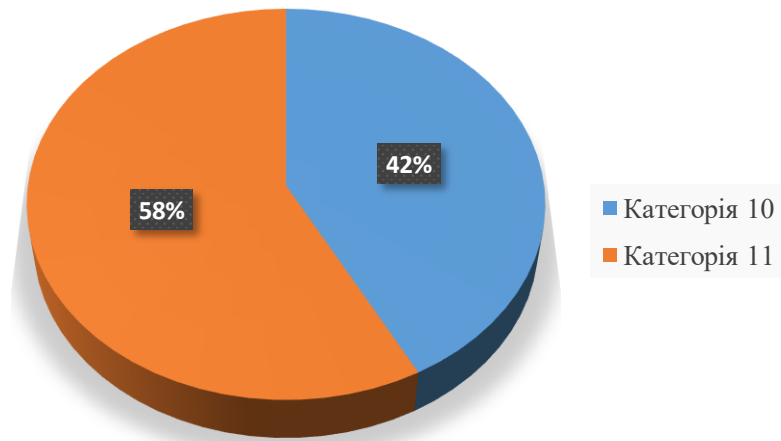

Рис. 1.6 Співвідношення кількості працівників авіаційного транспорту, які пройшли спеціальне навчання у 2018 році у розрізі кваліфікаційних рівнів

2. Перевезення небезпечних вантажів за видами транспорту.

2.1. Залізничний транспорт.

Згідно даних наданих АТ «Укрзалізниця» за 2018 рік було перевезено 12 378,147 тис. т вантажу, з яких 2 365,654 тис. т відправлено на експорт, 2 525,776 тис. т імпортні перевезення та 2 001,570 тис. т транзитні перевезення.

Всього було перевезено 295445 вагонів та 22868 контейнерів з небезпечними вантажами.

Порівняльний аналіз вантажообігу небезпечних вантажів за 2017-2018 роки наведено у таблиці.

Вид перевезень	Звітний рік	
	2017	2018
Експортні перевезення, тис. т	2 470,879	2 365,654
Імпортні перевезення, тис. т	1 915,785	2 525,776
Транзитні перевезення, тис. т	2 150,457	2 001,570
Внутрішні перевезення, тис. т	5 589,101	5 485,147
Всього, тис. т	12 126,422	12 378,147

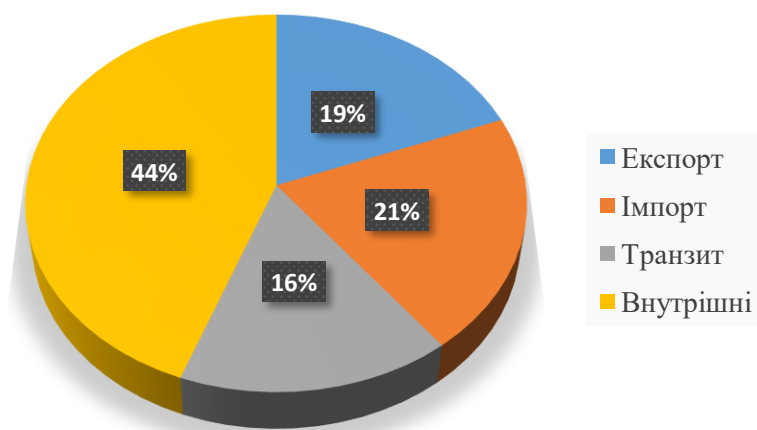

Рис. 2.1 Співвідношення кількості перевезених у 2018 році вантажів за видами перевезень

Кількість небезпечних вантажів перевезених за 2018 рік з урахуванням класу вантажу (вагони)

Клас небезпеки	Всього вагонів	Всього перевезено, тис. т.	Відправлено				Імпортні перевезення		Транзитні перевезення	
			всього		в т.ч. на експорт		ваг.	тис. т.	ваг.	тис. т.
			ваг.	тис. т.	ваг.	тис. т.				
Клас 1 <i>Вибухові матеріали</i>	34	1,456	34	1,456	2	0,126	0	0	0	0
Клас 2 <i>Гази</i>	88709	1293,394	31743	316,562	21990	122,577	14043	414,674	42923	562,157
Клас 3 <i>Легкозаймисті рідини</i>	120405	5654,032	69284	3037,67	15049	323,098	29654	1684,39	21467	931,971
Клас 4.1 <i>Легкозаймисті тверді речовини</i>	8110	542,571	80	5,105	24	1,519	1957	131,027	6073	406,439
Клас 4.2 <i>Речовини, здатні до самозаймання</i>	28928	1683,647	28197	1682,61	22549	1412,68	409	0,794	322	0,247
Клас 4.3 <i>Речовини, які виділяють займисті гази, взаємодіючі з водою</i>	33	1,853	33	1,853	0	0	0	0	0	0
Клас 5.1 <i>Речовини, що окиснюють</i>	18573	1236,816	17305	1157,86	150	4,308	924	56,479	344	22,473
Клас 5.2 <i>Органічні пероксиди</i>	15	1,022	15	1,022	0	0	0	0	0	0
Клас 6.1 <i>Токсичні речовини</i>	368	5,956	33	0,064	32	0	270	2,859	65	3,034
Клас 6.2 <i>Інфекційні речовини</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клас 7 <i>Радіоактивні матеріали</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клас 8 <i>Корозійні речовини</i>	12794	584,727	11524	520,154	680	25,69	1229	63,132	41	1,441
Клас 9 <i>Інші небезпечні речовини</i>	17476	851,607	16445	812,089	4420	242,481	595	22,327	436	17,191
Разом	295445	11857,08	174693	7536,445	43173	2132,479	49081	2375,682	71656	1944,954

Кількість небезпечних вантажів перевезених за 2018 рік з урахуванням класу вантажу (контейнери)

Клас небезпеки	Всього контейнерів	Всього перевезено, тис. т.	Відправлено				Імпортні перевезення		Транзитні перевезення	
			всього		в т.ч. на експорт		конт.	тис. т.	конт.	тис. т.
			конт.	тис. т.	конт.	тис. т.				
Клас 1 <i>Вибухові матеріали</i>	3	0,083	0	0	0	0	3	0,083	0	0
Клас 2 <i>Гази</i>	332	2,176	238	1,282	236	1,224	6	0,133	88	0,761
Клас 3 <i>Легкозаймисті рідини</i>	6192	135,056	1884	55,835	1701	51,735	1867	32,371	2441	46,85
Клас 4.1 <i>Легкозаймисті тверді речовини</i>	691	20,657	684	20,513	684	20,513	3	0,041	4	0,103
Клас 4.2 <i>Речовини, здатні до самозаймання</i>	955	30,9	955	30,9	925	29,885	0	0	0	0
Клас 4.3 <i>Речовини, які виділяють займисті гази, взаємодіючі з водою</i>	20	0,477	4	0,069	0	0	7	0,144	9	0,264
Клас 5.1 <i>Речовини, що окиснюють</i>	17	0,445	7	0,181	0	0	10	0,263	0	0
Клас 5.2 <i>Органічні пероксиди</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клас 6.1 <i>Токсичні речовини</i>	526	12,247	115	2,981	74	2,005	44	1,021	367	8,246
Клас 6.2 <i>Інфекційні речовини</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клас 7 <i>Радіоактивні матеріали</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клас 8 <i>Корозійні речовини</i>	11652	266,257	9009	178,258	5942	110,925	2633	87,759	10	0,24
Клас 9 <i>Інші небезпечні речовини</i>	2480	52,767	970	24,335	610	16,888	1501	28,28	9	0,152
Разом	22868	521,065	13866	314,356	10172	233,175	6074	150,094	2928	56,616

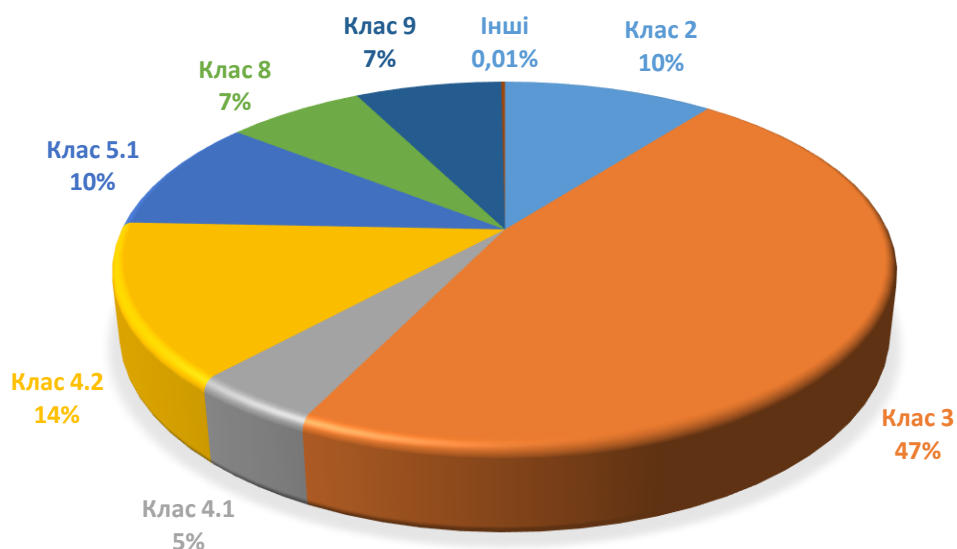

Рис. 2.2 Співвідношення кількості перевезених у 2018 році вантажів за класами небезпеки

2.2. Морський транспорт.

Згідно даних наданих ДП «Адміністрація морських портів України» за 2018 рік було перевезено 12 398,496 тис. т вантажу, з яких 600,669 тис. т відправлено на експорт, 7 766,061 тис. т імпорту та 4 031,776 тис. т транзитні перевезення.

Порівняльний аналіз вантажообігу небезпечних вантажів за 2017-2018 роки наведено у таблиці.

Вид перевезень	Звітний рік	
	2017	2018
Експортні перевезення, тис. т	1 106,446	600,669
Імпортні перевезення, тис. т	7 906,609	7 766,061
Транзитні перевезення, тис. т	4 963,646	4 031,776
Всього, тис. т	13 976,701	12 398,496

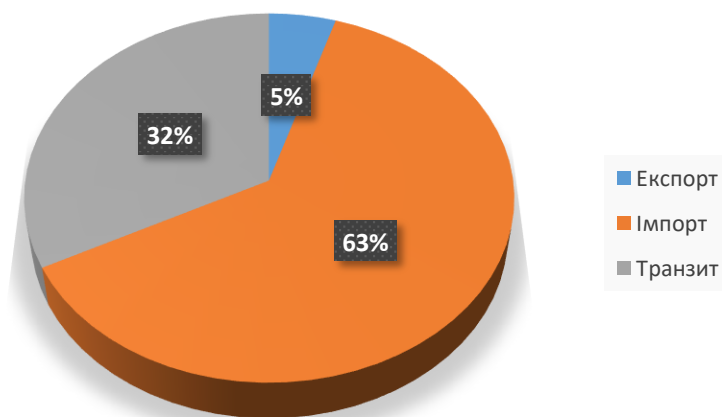

Рис. 2.3 Співвідношення кількості перевезених у 2018 році вантажів за видами перевезень

Кількість небезпечних вантажів перевезених за 2018 рік з урахуванням класу вантажу

Клас небезпеки	Всього перевезено, тис. т.	Відправлено на експорт	Імпортні перевезення	Транзитні перевезення
		тис. т.	тис. т.	тис. т.
Клас 1 <i>Вибухові матеріали</i>	3,251	0,174	0,001	3,076
Клас 2 <i>Гази</i>	2583,022	125,192	106,330	2351,500
Клас 3 <i>Легкозаймисті рідини</i>	1540,492	17,368	1492,305	30,819
Клас 4.1 <i>Легкозаймисті тверді речовини</i>	436,508	15,122	1,088	420,298
Клас 4.2 <i>Речовини, здатні до самозаймання</i>	7452,716	396,658	5837,058	1219,000
Клас 4.3 <i>Речовини, які виділяють займисті газу, взаємодіючі з водою</i>	10,972	6,920	4,052	0,000
Клас 5.1 <i>Речовини, що окиснюють</i>	49,921	0,000	49,921	0,000
Клас 5.2 <i>Органічні пероксиди</i>	189,640	0,000	189,640	0,000
Клас 6.1 <i>Токсичні речовини</i>	6,964	1,047	5,917	0,000
Клас 6.2 <i>Інфекційні речовини</i>	0,000	0,000	0,000	0,000
Клас 7 <i>Радіоактивні матеріали</i>	0,658	0,017	0,641	0,000
Клас 8 <i>Корозійні речовини</i>	37,050	8,219	28,831	0,000
Клас 9 <i>Інші небезпечні речовини</i>	87,302	29,952	50,277	7,073
Разом	12398,496	600,669	7766,061	4031,766

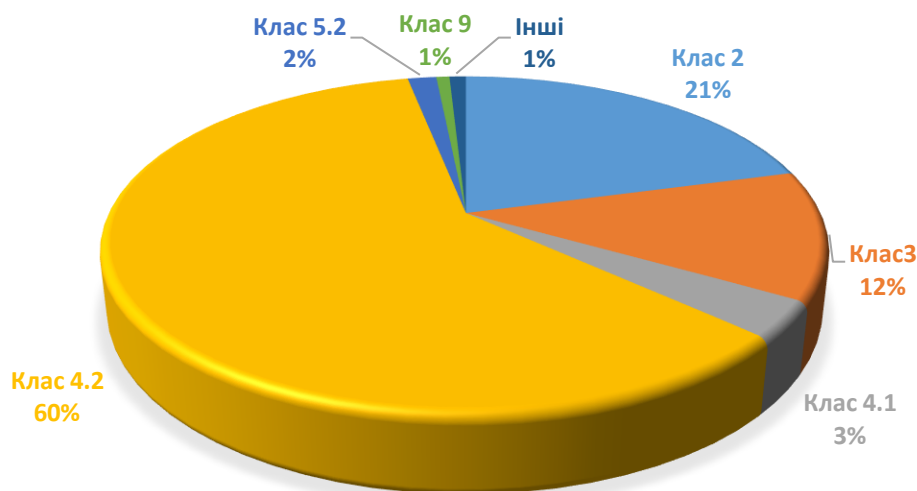

Рис. 2.4 Співвідношення кількості перевезених у 2018 році вантажів за класами небезпеки

3. Стан аварійності та безпеки руху, польотів, судноплавства при перевезенні небезпечних вантажів.

Протягом 2018 року спостерігалось зменшення в 3 рази кількості транспортних подій під час перевезення небезпечних вантажів залізничним, авіаційним, морським і річковим транспортом (з 33 подій у 2017 році до 11 у 2018). Втрачено 74,9 тони вантажу проти 134,1 тони у 2017.

Внаслідок цих подій травмованих та загиблих немає. При цьому, 100% від загальної кількості транспортних подій під час перевезення небезпечних вантажів залізничним, авіаційним, морським і річковим транспортом у 2017-2018 роках сталися на залізничному транспорті.

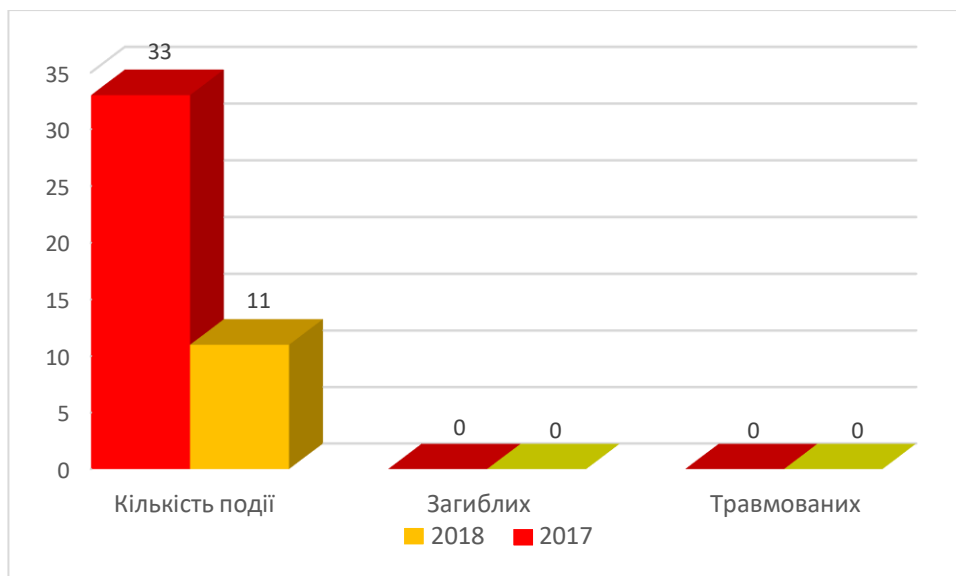

Рис. 3.1 Транспортні події під час перевезення небезпечних вантажів залізничним, авіаційним, морським і річковим транспортом у 2018 році у порівнянні з 2017 роком

Проте слід зазначити, що порівняно з 2017 роком у 2018 мали місце 2 катастрофи та 1 аварія.

Катастрофи:

19.06.2018 станція Нижньодніпровськ-Вузол регіональної філії «Придніпровська залізниця» при відправленні поїзда № 3502 сталося сходження електровоза та групи вагонів з 1-го за електровозом по 11-ий, у складі яких знаходилися вагони з небезпечним вантажем – паливо дизельне.

03.07.2018 перегін Іванівка-Веселий Кут регіональної філії «Одеська залізниця» при слідуванні поїзда № 2217 сталося сходження з причини несправності колії 14 вагонів-зерновозів з небезпечним вантажем – шрот.

Аварія:

03.04.2018 станція Знам'янка регіональної філії «Одеська залізниця» під час розпуску з сортувальної гірки сталося сходження вагону-цистерни з небезпечним вантажем – паливо дизельне.

Протягом 2018 року сталося 8 витікань небезпечного вантажу, 5 з яких у зв'язку з технічною несправністю котла цистерн, 3 – через недокручений вантажовідправником клапан нижнього зливного пристрою цистерни.

4. Перевірка цистерн для перевезення небезпечних вантажів

Відповідно до Порядку перевірки цистерн для перевезення небезпечних вантажів, затвердженого наказом Мінінфраструктури та МВС від 12.05.2015 № 166/550, зареєстрованого в Мін'юсті 05.06.2016 за № 663/27108, всі суб'єкти господарювання незалежно від форм власності та видів їх діяльності, що є виробниками, власниками, орендарями або операторами цистерн, а також здійснюють експлуатацію цистерн, їх ремонт, переобладнання, технічне діагностування, перевірку та нагляд за ними, повинні здійснювати перевірку цистерн шляхом проведення первинних, проміжних, періодичних та позапланових перевірок суб'єктами господарювання, уповноваженими відповідно до компетенції.

З метою проведення перевірки цистерн для перевезення небезпечних вантажів на залізничному транспорті наказами Мінінфраструктури було уповноважено «Дніпропетровський орган з сертифікації залізничного транспорту» та ТОВ «Науково-виробниче підприємство випробувальний центр «АЗОВМАШТЕСТ».

Станом на 01.01.2019 (з 2016 року) перевірено 195 цистерн, з яких 174 пройшли перевірку та 21 не пройшла.

З метою інформування суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та видів їх діяльності, що є виробниками, власниками, орендарями або операторами цистерн для перевезення небезпечних вантажів на залізничному та водному транспорті, а також здійснюють експлуатацію таких цистерн, підготовлено Реєстр цистерн для перевезення небезпечних вантажів,

що пройшли перевірку, який постійно оновлюється та розміщується на сайті Міністерства інфраструктури України за посиланням <http://www.mtu.gov.ua/content/perevirka-cistern-dlya-perevezennya-nebezpechnih-vantazhiv.html>.

5. Проекти технічної допомоги ЄС Twinning

З метою належного виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, і як результат – якнайшвидшого наближення національного законодавства України у сфері безпеки до вимог ЄС та найкращих європейських практик, Мінінфраструктури протягом 2017-2018 років проводилася робота стосовно впровадження інструментів технічної допомоги ЄС у частині покращення стану безпеки руху під час перевезення небезпечних вантажів різними видами транспорту. У зв'язку з цим, з метою надання допомоги Мінінфраструктури для покращення ситуації у сфері безпеки перевезення небезпечних вантажів в Мінінфраструктури протягом 2016–2018 років реалізований проект технічної допомоги ЄС Twinning «Підтримка у підвищенні безпеки перевезення небезпечних вантажів мультимодальним транспортом в Україні» (далі – проект Twinning). Загальне завдання проекту Twinning полягає у покращенні та вдосконаленні мультимодальної системи перевезень небезпечних вантажів автомобільним, залізничним, морським та річковим транспортом в Україні відповідно до загальноєвропейських норм та стандартів, а також посиленні спроможності Мінінфраструктури у формуванні та реалізації державної політики у частині впровадження та контролю за дотриманням вимог перевезень небезпечних вантажів автомобільним, залізничним, морським, річковим транспортом та у мультимодальному сполученні.

Основні результати проекту Twinning опубліковані на веб-сайті Міністерства інфраструктури України та доступні для читання та завантаження за посиланням <https://mtu.gov.ua/content/proekt-twinning-pidtrimka-u-pidvishchenni-bezpeki-perevezennya-nebezpechnih-vantazhiv-multimodalnim-transportom-v-ukraini.html>